

N:o 38.

*Af Herr Ekman, Johan Jakob: Angående präglings af guldmynt
å fem kronor.*

Då öfvergången till guldmyntfot genomfördes, funnos många, som bland de föreslagna hufvudmynten saknade ett på fem kronor och befarade att guldmynts begagnande i den allmänna rörelsen skulle väsentligen försvåras genom bristen på ett sådant mynt, motsvarande den så mycket begagnade femriksdalers-sedeln. Det gällde emellertid då att få guld till värdemätare i stället för silfver, och när i konventionen med Danmark icke andra guldmynt än tjugu- och tiokrone-styckena voro omnämnda, saknades all utsigt att då få femkrone-stycket intaget bland hufvudmynten. Genom dess uteslutande från konventionen äro vi emellertid ej hindrade att för Sveriges räkning låta slå ett dylikt guldmynt, ehuru det ej får gällande kraft i Danmark. Konventionen stadgar nemligen endast att "de båda rikena skola hafva två gemensamma hufvudmynt", tjugu- och tio-krone-styckena, men förbjuder icke de särskilda staterna att mynta äfven andra kronmynt. Under den kortare tid, guldmynt varit i omlopp, har det nogsamt visat sig huru mycket lättare det skulle varit att med dessa fullgöra en mängd betalningar i dagliga lifvet, om bland valörerna funnits äfven ett femkrone-stycke.

Det hufvudsakliga hindret mot antagande äfven af detta mynt förmodas komma från Myntverket. Men då detta är till för att i sin verksamhet betjena det allmänna, böra väl ej derifrån hinder uppställas mot hvad som pröfvas vara samhällsnyttigt, derföre att det för Myntverket kan medföra besvär. Hvad andra länders myntverk kunna åstadkomma bör derföre icke hos oss möta svårigheter, som ej kunna besegras. Frankrike har myntat femfrancs-stycken, som i värde motsvara allenast 3 kronor 60 öre, Amerika endollar-stycken, värda föga mera än 3 kronor 73 öre, båda i guld af samma halt som våra guldmynt. Man har endast medgifvit större afvikelse i vikt än för mynten å högre valör, och detta är hvad som synes böra med allt skäl Myntverket medgifvas, så mycket hellre

som till och med någon förändrad legering mot öfriga mynt kunde hafva sina fördelar.

Jag tillåter mig derföre vördsamt föreslå,
att Riksdagen måtte för sin del besluta, att ett guldmynt om fem kronors valör skall präglas i enlighet med sådana bestämmelser om finhet, vikt och afvikelser dervid, som pröfvas lämpliga; att myntningskostnaden för dessa mynt bestämmes till en tredjedels procent af värdet; samt att hvad lagen om rikets mynt af den 30 Maj 1873 §§ 12 med 16 stadgar, rörande nu i omlopp varande guldmynt, skall gälla äfven i afseende på femkrone-styckena.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

J. J. Ekman.